

3. семестар основних академских студија, 2007/08

МОДУЛ 11- УРБАНА СТРУКТУРА И ФУНКЦИЈЕ
Курс- УРБАНА СТРУКТУРА 3 ЕСПБ

УПУСТВО

Садржај наставе

Разумевање комплексности развојних процеса у савременим градовима. Упознавање са чиниоцима и актерима урбаног развоја и изградње. Развијање способности уочавања и дефинисања проблема у урбаној структури. Развијање логичног и креативног мишљења, јасноће комуникације и писања уређених истраживања.

Термински план наставе

Обавезни предмет одржава се једном недељно два часа (предавања) и једном недељно један час (вежбе)

Настава траје 15 радних недеља у школи и 3 радна дана код куће рачунајући и испит.

За изборни предмет предвиђена су 4 радна сата недељно (2 сата рада школи и 2 сата рада код куће).

3 радна дана предвиђене су за рад код куће и испит (24 сата).

Студијска правила

Предмет води један наставник и пет сарадника.

План рада на предмету одређује наставник.

Најмање 30п, а највише 70п предвиђено је за оцењивање током 14 радних недеља у школи.

Начин и критеријуме оцењивања утврђује појединачно сваки наставник.

План рада

Назив предмета: МОДУЛ 11- УРБАНА СТРУКТУРА И ФУНКЦИЈЕ Курс- УРБАНА СТРУКТУРА 3 ЕСПБ
Година студија: 3. семестар основних академских студија, 2008/09
Број кредита: 3 ЕСПБ
Термини одржавања наставе: Четвртак од ? до ? часова (предавања) Четвртак од ? до ? часова (вежбе)
Термин одржавања испита (предаја семинарског рада):
Термини одржавања колоквијума: Четвртак 30. октобар Четвртак 04. децембар

Назив пројектног задатка: Истраживање урбане структуре Београда	
Наставник: Проф. др Нада Лазаревић Бајец	
Сарадници у настави: Мр Марија Маруна, асистент Мр Владимир Михајлов, асистент Милица Милојевић, асистент-приправник Зорана Матић, сарадник у настави Данијела Савкић, сарадник у настави	
Број кабинета: 245	
Време за консултације са студентима (једном недељно два сата): петак 12-14	
Телефон: 3218 745	Е-маил: jbajec@eunet.yu

Посебни критеријуми за пријем студената: Успешно завршен курс Грађена средина на првој години студија.

<p>Циљеви и приступ настави:</p> <p>Предмет представља увод у истраживачки рад у урбанизму и обухвата упознавање са савременим урбаним феноменом, доминантним чиниоцима урбане структуре као и основним методама и техникама везаним за анализу и планирање просторне организације града.</p> <p>Студенти се упућују на уочавање посебних критеријума актера у односу на њихове акције и активности у простору. Откривање основних образаца урбане структуре се повезује са упознавањем најзначајнијих друштвених, економских и технолошких фактора који утичу на њихову генезу и трансформацију. Предмет обухвата елементарне технике и методе анализе и процене квалитета урбане структуре уз укључивање различитих вредности и интереса.</p> <p>Један од важних задатака курса је подстицање критичког и креативног мишљења које оспособљава студенте за стручно деловање у концепирању алтернативних путева развоја градова будућности. Након завршеног курса студенти ће бити оспособљени да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Разумеју основне процесе који обликују савремене градове, чиниоце и актере урбаног развоја и изградње; • Уочавају проблеме у функционисању урбаних активности и разумеју зашто су оне предмет интервенција; • Критички анализирају различите моделе урбане структуре; • Употребљавају урбанистичке параметре у комуникацији и истраживању; • Разумеју основе планске контроле развоја градова: одређивање намене земљишта, зонирање, регулативу, стандарде и нормативе; • Користе основне методе у урбанистичким истраживањима; • Проналазе и употребљавају релевантне изворе у истраживању. <p>Пројектни задатак:</p> <p>Основна сврха вежби на предмету је оспособљавање за стручни и истраживачки рад у области урбанизма и то кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Упознавање са начином производње и коришћења простора у граду • Упознавање са методама истраживања у урбанизму. <p>Вежбе су програмиране тако да студенти током наставе постепено откривају основне карактеристике</p>
--

урбане структуре, истражују на терену и истовремено раде истраживачки рад.

Вежбања се састоје од два типа задатака:

- Истраживање сегмента урбане структуре Београда
- Организација и учешће у дебати на предложеној тему.

Истраживање сегмента урбане структуре Београда

Дато је 50 истраживачких тема које представљају избор карактеристичних активности - простора, елемената урбане структуре Београда. Свака тема је везана за једну врсту активности. Уз сваку тему су понуђена истраживачка питања, смернице за анализу и основни урбанистички параметри на које треба обратити пажњу.

Групама студената (од 4-6 студената) се додељује по једна истраживачка тема као оквир за истраживање урбане структуре и израду семинарског рада. На задатој теми студенти раде у континуитету током читавог семестра, кроз димензионисана вежбања. Први део истраживања студенти раде тимски, а други индивидуално. Резултате појединих фаза истраживања студенти предају у виду колоквијума током семестра.

Истраживање задате теме подразумева каталошки преглед и одговарајући приказ свих аспеката урбане структуре који су од значаја за конкретан тип активности у Београду. Све налазе је потребно документовати посматрањима са терена, подацима из стручне литературе, јавних гласила, различитих докумената (планова, студија, истраживања) или из разговора са изабраним ауторитетима. Резултати истраживања су у функцији формирања каталога урбане структуре Београда.

Организација и учешће у дебати на предложеној тему

Дебата има за циљ оспособљавање студената за критичко мишљење, изградњу аргумената, уређено излагање, убеђивање и проналажење начина за превазилажење конфликта. Дебата је предвиђена за најамбициозније студенте који сами предлажу тему и организују дебату.

У дебати учествују два тима са супротстављеним ставовима. Сваки тим има 9 учесника. У сваком кораку директно учествују по два студента. Један члан тима је задужен за организацију дебате која подразумева надгледање процеса одвијања дебате, контролу равноправности услова за излагање оба тима и спровођење гласања публике. У оквиру сваког тима, чланови морају тесно сарађивати на припреми излагања током радних састанака и вежби које претходе самој дебати.

Учесници у дебати заједнички бирају тему за дебату. Тему треба бирати према актуелности у оквиру стручне јавности, градске управе или заинтересованих грађана, као и према заинтересованости учесника дебате.

Дебата ће се одржати на последњем часу у семестру у термину предавања: 25. децембра 2008. године.

Метод извођења наставе:

Настава се одвија кроз предавања, вежбе, гостовања експерата, истраживачки рад студената, семинарски рад и дебате студената на изабране теме.

нед	Предавања	
01	18.09.2008.	Производња изграђеног простора. Теоретски оквир истраживања урбане структуре: идеални модели, теорије концепти.
02	25.09.2008.	Град као производ и процес. Снаге које утичу на унутрашњу структуру савременог града: актери у продукцији изграђене средине, приватни и

		јавни.
03	02.10.2008.	Начин коришћења градског земљишта: тржиште и државна интервенција.
04	09.10.2008.	Модел и обрасци урбане структуре, вредности и вредновања.
05	16.10.2008.	Урбане промене: проблеми у развоју.
06	23.10.2008.	Доношење одлука: приватно, јавно.
07	30.10.2008.	Управљање урбаним развојем: стратегије, визије, циљеви, политике, пројекти.
08	06.11.2008.	Критеријуми и индикатори квалитета урбане структуре.
09	13.11.2008.	Урбане активности у простору: тип, карактер, обрасци.
10	20.11.2008.	Критеријуми за лоцирање активности: Интеграција и сегрегација.
11	27.11.2008.	Конфликти у развоју урбане структуре: приватно/јавно, глобално/локално...
12	04.12.2008.	Разрешавање конфликта.
13	11.12.2008.	"Оптимални развој" урбане структуре. Обрасци и модели.
14	18.12.2008.	Трансформација структуре града: савремени облици интервенције.
15	25.12.2008.	Дебата
нед	Вежбе	
01	18.09.2008.	Упознавање са истраживачким радом. Подела на групе. Додела истраживачких тема. Одређивање обухвата истраживања.
02	25.09.2008.	1. фаза: Утврђивање критеријума за избор типова активности. Посматрање, прикупљање и уређивање података.
03	02.10.2008.	1. фаза: Типологија активности. Примарни и секундарни извори. Коришћење текстова и докумената.
04	09.10.2008.	2. фаза: Препознавање доминантних актера у простору, носилаца одређених активности. Препознавање група актера.
05	16.10.2008.	2. фаза: Детаљнији приказ и анализа доминантних актера у простору.
06	23.10.2008.	2. фаза: Истраживање надлежности. Дефинисање извора информација.
07	30.10.2008.	2. фаза: Колоквијум
08	06.11.2008.	3. фаза: Детаљнији приказ и анализа локације посматраног типа активности. Јавни и приватни простори.
09	13.11.2008.	3. фаза: Успостављање варијабли, индикатора, параметара, мера. Квантитативни и квалитативни индикатори.
10	20.11.2008.	3. фаза: Детаљнији приказ физичке структуре у којима се одвијају активности. Структура и карактеристике простора.
11	27.11.2008.	3. фаза: Уочавање основних елемената регулације у простору.
12	04.12.2008.	4. фаза: Колоквијум
13	11.12.2008.	4. фаза: Детаљнији приказ и анализа посматраног типа активности и одговарајућих простора.
14	18.12.2008.	4. фаза: Успостављање варијабли, индикатора, мера. Квантитативни и

		квалитативни индикатори.
15	25.12.2008.	4. фаза: Размештај активности у простору. Одговарајући приказ показатеља квалитета активности.

Обавезна литература:

Лазаревић Бајец, Нада (2000) *Урбана структура и зонирање (скрипта)*. Београд: Архитектонски факултет Универзитета у Београду (у скриптарници и библиотеци АФ)

Препоручена литература:

Галић, Риста (1980) *Урбано зонирање*. Скопје: Македонска књига (У библиотеци АФ)

Гиденс, Ентони (2003) *Социологија*. Београд: Економски факултет у Београду (У библиотеци АФ)

Група аутора (1975) *Саобраћај у градовима*. Београд: Грађевинска књига (У библиотеци АФ)

Мариновић Узелац, Анте (1989) *Теорија намјене површина у урбанизму*. Загреб: Техничка књига (У библиотеци АФ)

Начин полагања испита (садржај пројекта и семинарског рада):

Семинарски рад: Истраживање сегмента урбане структуре Београда

Семинарски рад представља уређен елаборат истраживања задате врсте активности рађен током семестра. Први део елабората је резултат групног рада (прве две фазе истраживања), а други део елабората је резултат индивидуалног рада (друге две фазе истраживања). Индивидуално истраживање подразумева проучавање једног изабраног типа задате активности.

Семинарски рад се састоји из четири дела (фазе):

Фаза 1: Приказ типова активности

Фаза 2: Приказ доминантних актера у простору

Фаза 3: Приказ карактеристика локације и физичке структуре

Фаза 4: Приказ карактеристика активности

Очекивани начини приказивања садржаја семинарског рада су: карте, табеле, скице, фотографије, илустрације, текст, дијаграми, графикони, цртежи у адекватној размери. Прилози се раде на формату А3 помоћу рачунара. Семинарски рад се предаје у штампаној и дигиталној форми (CD или DVD).

Критеријуми оцењивања:

Истраживање сегмента урбане структуре Београда се спроводи у континуитету током семестра кроз четири фазе. Истраживачки рад студената се прати и бележи на вежбама и део је предиспитних обавеза. Друга и трећа фаза се предају у виду колоквијума. Организација и учешће у дебати представљају опцију за амбициозније студенте. Присуство и активно учешће студената на предавањима је кључна компонента курса који има облик семинара. Очекује се да студенти присуствују сваком часу.

Критеријуми за оцењивање истраживања сегмента урбане структуре Београда:

- Избор релевантних типова активности 20%
- Релевантност информација 20%
- Квалитет и поузданост извора 20%
- Логичка организација целине 20%
- Одговарајући приказ података 10%
- Уређеност и јасноћа приказа 20%
- Аналитичност рада 10%

Критеријуми за оцењивање дебате:

- Одговарајући избор вредности 20%
- Јасноћа и убедљивост аргумената 20%
- Образложеност и конзистентност аргумената 20%
- Разумљивост и уверљивост излагања 10%
- Одговарајући визуелни приказ 10%
- Избор контрааргумената 10%
- Тимски наступ 10%

Оцењивање:

У структури укупне оцене студента на предмету предиспитне обавезе (сви облици рада који се оцењују пре полагања испита и који се као такви једино и могу реализовати у овом периоду) учествују најмање са 30, а највише 70 поена. Испуњавањем предиспитних обавеза и полагањем испита студент може стећи највише 100поена.

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
Колоквијуми (2 колоквијума)	2x20		
Организација и учешће у дебати	10	Семинарски рад	50

Услови предаје после заказаног рока:

из статута АФ

Статутарне одговорности и права студената:

из статута АФ